

9.9.2016/to

Luottamusmiehet
Työsuojeluvaltuutetut
Yhdistykset ja osastot

Kilpailukyky sopimuksen vaikutukset lehdistön journalistien työehtosopimuksessa

Lehdistön työehtosopimus on uudistettu kilpailukyky sopimuksen pohjalta. Sopimuskausi alkaa 1.12.2016 ja jatkuu 30.11.2017 saakka. Palkkojen yleiskorotuksia tai yrityseriä ei sopimuskaudella ole.

Sopimus sisältää kilpailukyky sopimuksen pohjalta neuvotellun määräyksen vuosityöajan pidentämisestä. Vuosityöaika pidennetään yhteensä 24 tuntia. 8 tunnin osuus tästä toteutetaan poistamalla työehtosopimuksesta joululta annettava vuosityöaika lyhentävä vapaapäivä 1.1.2017 alkaen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vielä tämän vuoden joulukuulta annetaan vuosityöaika tasoittava vapaapäivä. Paikallisesti sovitaan 16 tunnin vuosityöajan lisäämisestä 1.1.2017 alkaen.

Paikallinen sopiminen työajan pidennyksestä

Kokoaikaisen työntekijän säännöllistä työaika pidennetään yhteensä 16 tunnilla vuodessa. Osa-aikaisten tai vain osan vuodesta työskentelevän osalta työaika pidennetään työajan suhteessa. Kysymys on säännöllisestä työajasta, eikä työskentelystä makseta lisäpalkkaa eikä yli- tai sunnuntaityökorvauksia. Mahdolliset säännöllisen työajan vuorolisät maksetaan työehtosopimuksen mukaisesti.

Paikallisesti voidaan sopia seuraavista vaihtoehdoista tai niiden yhdistelmistä:

- liukuvan työajan käyttäminen: lisätään liukumasaldoon -16 tuntia
- työaikapankin käyttäminen: lisätään saldoon -16 tuntia
- viikoittaisen työajan pidentäminen esimerkiksi sovittuina viikonpäivinä, tunteina tai sovittuina ajanjaksoina vuoden aikana
- vuosityöaika lyhentävä vapaa kiertävässä työaikamuodossa: sovitaan, ettei vapaata anneta
- enintään 16 tunnin vaihtamisesta vastaavaksi palkanpidätykseksi työntekijän aloitteesta
- muutetaan jokin/jotkut seuraavista arkipyhistä työpäiviksi: uudenvuodenaatto, loppiainen, helatorstai, pyhäinpäivä tai viikkovapaapäivä (ei kuitenkaan sunnuntai). Huom. Mikäli sovitaan työn tekemisestä helatorstaina, pyhäinpäivänä tai loppiaisena, on samalla sovittava siitä, miten työehtosopimuksen 3.2.5 -kohdan mukainen sunnuntaikorvauksen korotus siirretään toiselle pääsiäispäivälle, jouluaatolle tai tapaninpäivälle.

Lomien käyttäminen työajan pidennykseen ei sisälly em. listaukseen käytettävissä olevista keinoista. Mikäli työajan pidentämisessä käytetään kokonaisia työpäiviä, vähentää yksi työpäivä työajan laskennallista kokonaispidennystä 8 tunnilla.

Vinkki: Jo sopimisvaiheessa kannattaa selvittää, onko toimituksissa laajaa halua sopia työajan pidennyksen vaihtamisesta rahaksi. Paikallisesti voi sopia myös palkanpidätyksen ajankohdasta. Se voidaan sijoittaa esim. lomarahen maksamiskaudelle.

9.9.2016/to

Vinkki: Jos lisätyöajan sijoittaminen käytännössä on työnantajan direktiön piirissä, on syytä keskustella korvauseriaatteen tilanteessa, jossa tunteja halutaan sijoittaa sellaisille arkipyhille, joista normaalisti tulisi maksaa sunnuntakorvaus mahdollisine lisäosineen. Samalla tulee ottaa huomioon työntekijöiden tasapuolinen kohtelu.

Vinkki: Mikäli työaikapankista ei ole sovittu, voidaan kiky-tunneista tehdä tarvittaessa oma työaikapankkisopimuksensa. Siinä yhteydessä on hyvä sopia myös tuntien tekemiseen liittyvistä pelisäännöistä.

Sopimismenettely

Työajan pidentämisestä neuvotellaan ja sovitaan yrityksissä paikallisesti 31.10.2016 mennessä. Sopimus tehdään kollektiivisesti luottamusmiehen kanssa, jolloin sopimus koskee kaikkia työntekijöitä. Työaikaa voidaan pidentää

- kaikkien osalta samalla tavalla
- kaikkien osalta määrätyillä vaihtoehtoisilla tavoilla
- osasto- tai lehtikohtaisesti tai muutoin määritellyin tavoin yksiköittäin
- tai siirtää sopimisoikeus ryhmäkohtaisesti tai henkilökohtaisesti sovittavaksi

Sopimus solmitaan ensisijaisesti kalenterivuodeksi kerrallaan. Jos sopimus on solmittu toistaiseksi, se voidaan irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisajoin päättymään kalenterivuoden päättyessä, ellei muuta ole sovittu.

”Perälauta”

Mikäli työajan pidentämisen tavasta ei voida sopia, työajan pidennys toteutetaan kahtena kokonaisena työpäivänä. Tällainen työpäivä voi olla työvuorolistan mukaisesti enintään 7,5h.

Työntekijä voi kuitenkin kieltäytyä työajan pidennyksestä perälautamallin mukaan ja vaihtaa työajan pidennyksen 16 tunnin palkan vähennykseen. Perälautaa sovellettaessa menettelytapa on se, että työnantaja toteuttaa asiaa koskevan kalenterivuotta koskevan keskitetyn kyselyn työntekijöille. Mikäli työntekijä ei ilmoita kieltäytymisestä, työnantaja sijoittaa kaksi säännöllistä työpäivää viikkovapaille, ei kuitenkaan sunnuntaille, arkipyhälle, aattopäivälle eikä vuosi- tai talviloman päälle.

Työaikoihin liittyvä kuormitus

Työnantajalla on työturvallisuuslain mukaan velvoite selvittää mm. työajoista johtuvat haitta- ja vaaratekijät. Näin ollen työajan pidennystä suunniteltaessa on syytä ottaa huomioon työaikaan liittyvät kuormitustekijät ja riittävien lepoaikojen turvaaminen. Työsuojeluorganisaatiota voi tarvittaessa käyttää tässä apuna.

http://www.ttl.fi/fi/tyohyvinvointi/tyo aika/tyo aikojen_kuormittavuuden_arviointi/sivut/default.aspx

Selviytymislauseke yrityksen taloudellisissa vaikeuksissa

Kilpailukyky sopimukseen sisältyvä selviytymislauseke muotoiltiin yhdessä muiden graafisen alan liittojen kanssa. Sopeuttamistoimet koskevat koko henkilöstöä yritysjohto mukaan lukien.

9.9.2016/to

Yrityksen ajautuessa taloudellisiin vaikeuksiin käsitellään yhdessä henkilöstöryhmien edustajien kanssa ennakoivasti yrityksen taloudellinen ja toiminnallinen tilanne näitä kuvaavien tunnuslukujen pohjalta, työnantajan korjaavat toimet taloudellisen tilanteen parantamiseksi, keinot tuottavuuden parantamiseksi sekä ensisijaisesti käytettävät mahdollisuudet työehtosopimuksen ja paikallisen sopimisen mukaisiin joustoihin.

Yrityksessä voidaan selviytymislausekkeen pohjalta sopia mm. lomarahojen vaihtamisesta vapaaksi, niistä luopumisesta tai työaikakorvausten maksamisen siirtämisestä, jos työnantajalla on sellaisia yhteisesti todettuja taloudellisia vaikeuksia, jotka voisivat johtaa irtisanomisiin.

Samalla sovitaan mahdollisesta irtisanomissuojasta sopeuttamistoimien ajalle ja työntekijöiden taloudellisten menetysten kompensoinnista yrityksen taloudellisen tilanteen kohennuttua.

Luottamusmiehen tiedonsaanti

Pääluottamusmiehellä on oikeus kerran vuodessa saada työnantajalta kaikista (myös järjestäytymättömistä) työehtosopimuksen soveltamisen piiriin kuuluvista työntekijöistä seuraavat tiedot:

- Toimihenkilön etu- ja sukunimet
- Organisatorinen osasto
- Nimike
- Palkkaryhmä
- Työsuhteen sovittu kesto
- Palvelukseen tuloaika uusista työntekijöistä

Tätä määräystä sovelletaan myös osaston luottamusmieheen tämän edustaman osaston osalta.

Luottamusmiehen tulee luovutuksensaajana luovutettujen henkilötietojen käsittelyn yhteydessä täyttää rekisterinpitäjälle asetetut henkilötietolain mukaiset velvoitteet. Rekisteröidyllä on oikeus tarkastaa itseään koskevat tiedot. Lain edellyttämä rekisteriseloste on työehtosopimuksessa mainittu luettelo kerättävistä tiedoista. Tarpeettomat tai tarpeettomaksi muuttuneet tiedot tulee hävittää asianmukaisesti. Työnantajalta saatuja tietoja ei saa luovuttaa kolmannelle.

Lisätietoa: <http://www.tietosuoja.fi/fi/index/rekisterinpitajalle.html>

Työnantajan on huolehdittava siitä, että luottamusmiehellä on mahdollisuus täyttää em. velvoitteensa esimerkiksi järjestämällä luottamusmiehen käyttöön lukittu tila tai kaappi. Tiedot voidaan antaa myös sähköisessä muodossa, ja niiden salassapidosta tulee silloinkin huolehtia tarvittavin keinoin.

Työsuojaletuvaltuutetun lisäkorvaus

Työsuojaletuvaltuutetun korvaus on 1.12.2016 alkaen seuraava:

edustettujen kokonaismäärä	kuukausikorvaus euroissa
10 – 24	51 €
25 – 50	64 €

9.9.2016/to

51 – 100	77 €
101 – 200	89 €
yli 200	102 €

Lisäksi työsuojelusopimukseen lisätään työsuhdeturvaa, ehdokas- ja jälkisuojaa koskeva kohta, jonka mukaisesti työsuojeluvaltuutetun työsuhdeturva paranee aiempaan lakisääteiseen tilanteeseen verrattuna. Työsuojeluvaltuutetun asemaan liitetään erityinen ennakkosuoja ehdokasasettelun ajaksi sekä kauden päättymisen jälkeen 6 kk:n pituinen jälkisuoja kuten pääluottamusmiehillä.

Lomiin liittyvät muutokset

1. Työntekijän sairastuessa vuosiloman aikana noudatetaan jatkossa vuosilomalain mukaista kuuden päivän omavastuuajaa. Vuosilomapäivät siirtyvät omavastuuajan ylittävältä osin. Jos työntekijä on jo loman alkaessa työkyvytön, siirtyvät sekä vuosi- että talvilomapäivät kokonaisuudessaan.

Loman siirtoa on pyydetty viivytyksettä ja poissaolosta on esitettävä luotettava selvitys.

2. Kun lomanmääräytymisvuoden aikana on tehty sekä osa- että kokoaikatyötä, lasketaan lomapalkka vuosilomalain mukaan prosenttiperusteisesti. Laissa on määritelty 11%:n suuruinen prosenttikorvaus viiden viikon vuosilomaa varten. Työehtosopimuksen mukaisen 6 viikon vuosiloman osalta lomapalkka on 13,5% lomanmääräytymisvuoden aikana työssäolon ajalta maksetusta tai maksettavaksi erääntyneestä palkasta.

Muita muutoksia

Työaikapankkia koskevasta määräyksestä (3.9) poistetaan lause ”Työajan säästämistä työaikapankkiin sovitaan työnantajan ja työntekijän välillä.” Työaikapankista sovittaessa on siis syytä käydä läpi työajan säästämiseen liittyvät menettelytavat ja sopia niistäkin.

Mahdollisia yhtä ylityökäsitettä (3.4.7) koskevia paikallisia sopimuksia ei enää tarvitse työehtosopimuksen mukaan lähettää tiedoksi liittoihin.

Työehtosopimustekstit löytyvät kokonaisuudessaan liiton verkkosivuilta www.journalistiliitto.fi.

Lisätietoja: Journalistiliiton laki- ja työehtopäivystys arkisin klo 13-16, p. 044 7555 000
lakimies@journalistiliitto.fi